

O'zbekiston Ovozi

№21
2026-yil
27-may, chorshanba
1918-yil
21-iyundan chiqa boshlagan

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi facebook.com/uzbekistonovozi instagram.com/uzbekiston_ovozi www.uzbovozi.uz info@uzbovozi.uz

МУНОЗАРА МАЙДОНИ

ҚУЛАЙ ИНФРАТУЗИЛМА

КЕКСАЛАР ҲАЁТИГА ҒАМХЎРЛИК ИФОДАСИ

Кексаларни эъозлаш, уларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш, ижтимоий ҳимоясини таъминлаш — ҳар бир жамиятнинг маданий даражаси ва инсоний қадриятларига берилган эътиборини кўрсатади.

Чунки кексалар — ҳаёт тажрибаси, донишмандлик ва сабр-тоқат тимсоли. Улар йиллар давомида меҳнат қилиб, оила ва жамият тараққиётига улкан ҳисса қўшган инсонлардир. Шунинг учун ҳам уларни ҳурмат қилиш, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ҳар биримизнинг бурчимиз.

Тўғри, бугун кўплаб ҳудудларда кексалар учун мўлжалланган марказлар, дам олиш масканлари, маҳалла гузарлари, турли хизматлар мавжуд. Лекин асосий савол бу **имкониятлар кексаларнинг кундалик ҳаётида ҳақиқатан ҳам ишлаяптими? Улар кекса инсон учун қулай, яқин, хавфсиз ва фойдаланишга мосми?**

Бир ҳудудда нуронийлар маркази бор, лекин унга бориш қийин. Бошқа жойда инфратузилма бор, лекин у кексалар эҳтиёжига тўлиқ мослаштирилмаган. Яна бир ҳудудда хизматлар бор, лекин уларнинг сифати ва қамрови талаб даражасида эмас.

Демак, масала фақат “бор” ёки “йўқ” деган савол билан чекланмайди. Асосий масала — яратилган имкониятлар кекса инсоннинг реал ҳаётига қанчалик энгиллик олиб қиряпти, унинг ижтимоий фаол бўлишига қанчалик хизмат қиляпти?

Партия фаолларининг айтишича, жойлардаги ўрганишлар шуни кўрсатмоқдаки, мавжуд имкониятлар билан кексаларнинг кундалик эҳтиёжлари ўртасида ҳали ҳам тафовут бор. Айрим ҳудудларда шароит яратилган, аммо ундан фойдаланиш механизми заиф. Бошқа жойларда инфратузилма мавжуд, лекин у кексалар учун қулай муҳит талабларига тўлиқ жавоб

бермайди. Энг муҳими, давлат органлари, маҳалла, жамоат ташкилотлари ва фуқаролик жамияти институтлари ўртасидаги ҳамкорлик ҳамма жойда ҳам кутилган натижани бермаяпти.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси учун бу масала принципиал аҳамиятга эга. Чунки кексалар ва пенсионерлар — жамиятимизнинг катта ҳаётий тажрибага эга қатлами, давлат ва жамият эътиборининг муҳим мезони, партиямиз электоратининг асосий таянч гуруҳларидан биридир.

Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси “Мунозара майдони” клубининг навбатдаги сайёр сессияси **“Кексалар учун ижтимоий инфратузилма: таҳлил ва таклифлар”** мавзусига бағишланди.

Сессия спикерлари кун тартибидagi масаланинг долзарблигини очиб беришди.

► (Давоми 4-бетда)

ПАРЛАМЕНТДА

НАВБАТДАГИ МАЖЛИСДА

ҚАНДАЙ МАСАЛАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ?

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида, одатга кўра, мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларнинг ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлашга қаратилган қатор долзарб қонун лойиҳалари кўриб чиқилди.

► (Давоми 2-бетда)

ДЕПУТАТЛИК ГУРУҲЛАРИДА

ТАШАББУСДАН АМАЛИЙ НАТИЖАГАЧА...

Депутатлик гуруҳлари орқали маҳаллалардаги муаммолар кўтарилмоқда, мутасадди ташкилотларга депутатлик сўровлари юборилмоқда, ижтимоий масалалар муҳокама этилиб, ечим топишга ҳаракат қилинмоқда.

Таҳлилларга кўра, депутатларимиз ташаббуси билан жойларда аҳоли бандлиги, кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий хизматлар сифатини ошириш, соғлиқни сақлаш ва таълим тизимидаги муаммоларни бартараф этиш каби масалалар бўйича назорат-таҳлил ишлари мунтазам олиб борилаяпти.

Маълум бўлишича, депутатларимиз ташаббуси билан **337 та** масала партия гуруҳларида, **241 та** масала доимий комиссияларда кўриб чиқилди. Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларнинг сессиялари ўтказилиб, реал ҳолат таҳлил қилинмоқда, вазифалар белгиланмоқда. Масалан, ўтган даврда партия гуруҳларимиз ташаббуси билан сессиялар муҳокамасига **228 та** масала олиб чиқилди.

► (Давоми 5-бетда)

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН!

МЕҲР ВА МУРУВВАТ АЙЁМИ

Жойларда давом этаётган меҳр-муравват тадбирлари халқимизнинг эҳтиёжмандга суянч бўлиш, савоб ишларнинг бошини тутиш, саховатпешалик ва бағрикенглик фазилатларини яққол намоён этмоқда.

► (Давоми 3-бетда)

“ҲУКУМАТ СОАТИ”ДА

**ВАЗИР
ТИНГЛАНДИ,
АММО...**

3

ҲАМКОРИМИЗ

**СУВ ТАЪМИНОТИ
ЯХШИЛАНИШИ
ИСТЕЪМОЛЧИЛАР
МАДАНИЯТИГА ҲАМ
БОҒЛИҚ**

6

ТАҚДИМОТ

**“БИЗНЕСНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ
БАНКИ”ДАН
ЯНГИ ЛОЙИҲА –
БРБ КОРПОРАТИВ
УНИВЕРСИТЕТИ**

6

ПАРЛАМЕНТДА

НАВБАТДАГИ МАЖЛИСДА ҚАНДАЙ МАСАЛАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ?

► (Давоми. Боши 1-бетда)

ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШИШ ЧОРАЛАРИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Жамиятда хавфсизликни таъминлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш давлат сиёсатининг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Ижтимоий барқарорлик ва тинчликни сақлаш учун эса биринчи галда ҳуқуқбузарликларга қарши қатъий чоралар кўриш зарур. Шу муносабат билан мажлисда дастлаб уюшган жиноятчилик ва жамоат тартибига қарши жиноятлар учун жавобгарликни кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳаси кўриб чиқилди.

Таҳлиллар жиноят содир этиш мақсадида жиноий уюшмаларни ташкил қилиш ва молиялаштириш ҳолатлари жамоат хавфсизлигига жиддий таҳдид солаётганини кўрсатмоқда. Шу билан бирга, амалдаги қонунчиликда бундай уюшмаларни молиялаштирганлик учун алоҳида жавобгарлик белгиланмагани ушбу соҳадаги долзарб муаммолардан саналади.

Шу муносабат билан Жиноят кодексига жиноий уюшма фаолиятини молиялаштирганлик учун алоҳида жавобгарлик киритиш, бундай шахсларга нисбатан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилишни қўлламаслик назарда тутилмоқда.

Амалдаги қонунчиликда жиноий уюшма ташкил этиш ёки унга раҳбарлик учун жавобгарлик мавжуд бўлса-да, мансаб ваколатларини суистеъмол қилган ҳолда жиноий уюшмаларга ҳомийлик қилганлик учун жавобгарлик назарда тутилмаган эди. Қонун лойиҳасида ушбу ҳолат учун ҳам жавобгарликни белгилаш тақлиф этилмоқда.

Афсуски, ҳозирда ҳам уюшган гуруҳлар томонидан содир этилган безорилик учун кўп ҳолларда енгил жазо тайинланмоқда. Бу эса жазосизлик муҳити шаклланишига олиб келаётгани таъкидланди. Шу сабабли, қонун лойиҳасида безорилик жинояти учун жазо чоралари оғирлаштирилмоқда.

Лойиҳада жанговор спорт турлари соҳасидаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилган. Жанговор спорт турлари бўйича спорт мусобақаларини қонунга хилоф равишда ташкил этиш ёки ўтказиш жиноий жавобгарликка сабаб бўлиши, унда бевосита иштирок этганлар эса маъмурий жавобгарликка тортилиши кутилмоқда.

Мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни таъминлаш, уюшган жиноятчиликка қарши курашиш самарадорлигини оширишга ҳамда жиноятларнинг барвақт олдини олишга қаратилган қонун лойиҳаси қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

ҲАР БИР МАҲСУЛОТ ХАВФСИЗ, КАФОЛАТЛАНГАН БЎЛИШИ ШАРТ

Ҳозирги кунда истеъмол бозорида маҳсулотлар хавфсизлигини таъминлаш масаласи долзарб аҳамият касб этмоқда. Шу сабабли фуқаролар саломатлигини ҳимоя қилишга қаратилган қонунчиликни янада такомиллаштириш ҳаётий заруратдир.

Мажлисда "Маҳсулотларнинг умумий хавфсизлиги тўғрисида"ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда кўриб чиқилди. Ушбу қонун лойиҳаси билан ноэтиқ-овқат маҳсулотлари учун умумий хавфсизлик қоидалари белгиланмоқда. Бозорда сотилаётган ҳар бир маҳсулот хавфсиз, ишончли ва инсон саломатлигига зарарсиз бўлиши шартлиги назарда тутилмоқда.

Жумладан, янги товарлар, ишлатилган ёки таъмирланган маҳсулотлар, интернет орқали сотилаётган товарларни ҳам етказиб берувчилари уларнинг хавфсизлигини кафолатлаган ҳолда сотувга чиқариши лозимлиги кўрсатиб ўтилмоқда. Бу

МАЖЛИСДА "БОЗОР НАЗОРАТИ ТЎҒРИСИДА"ГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ ИККИНЧИ ЎҚИШДА МОДДАМА-МОДДА КЎРИБ ЧИҚИЛДИ. УШБУ ҲУЖЖАТ СИФАТСИЗ ЁКИ БЕЛГИЛАНГАН ТАЛАБЛАРГА ЖАВОБ БЕРМАЙДИГАН МАҲСУЛОТЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН, ИМПОРТ ҚИЛГАН ЁКИ ТАРҚАТГАН ШАХСЛАРГА НИСБАТАН АНИҚ ЧОРАЛАР КЎРИШНИ НАЗАРДА ТУТАДИ.

эса истеъмол бозорида сифатсиз маҳсулотлар сотилишига барҳам беради.

Қонун лойиҳасига кўра, маҳсулотни етказиб бериш замирида иштирок этувчи барча тадбиркорлик субъектлари, яъни ишлаб чиқарувчи, импорт қилувчи, сотувчи, электрон тижорат операторлари ўз фаолияти доирасида маҳсулот хавфсизлиги учун жавобгар бўлиши белгилаб қўйилмоқда. Қоидалар бузилса, маҳсулот сотувдан чиқарилади, жарима қўлланилади. Бу эса бозорда адолатли рақобатни таъминлаш ҳамда аҳоли саломатлигини сақлашга хизмат қилади.

Қонун лойиҳаси маъқулланиб, Сенатга юборилди.

БОЗОР НАЗОРАТИ ВА ИСТЕЪМОЛЧИЛАР МАНФААТИ

Навбатдаги қонун лойиҳаси ҳам бозорда сотилаётган маҳсулотлар сифати ва хавфсизлигини кафолатлаш чораларини кучайтиришга қаратилган бўлиб, пировардида истеъмолчилар манфаатига хизмат қилади.

Мажлисда "Бозор назорати тўғрисида"ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда моддама-модда кўриб чиқилди. Ушбу ҳужжат сифатсиз ёки белгиланган талабларга жавоб бермайдиган маҳсулотларни ишлаб чиқарган, импорт қилган ёки тарқатган

шахсларга нисбатан аниқ чоралар кўришни назарда тутди.

Қонун лойиҳасида бозор назорати иштирокчилари, жумладан, бозор назорати органлари ва уларнинг мансабдор шахслари фаолиятини амалга оширишдаги ҳуқуқлари ва мажбуриятлари ҳамда тадбиркорлик субъектлари томонидан муомалага киритилган маҳсулотларга нисбатан ўтказиладиган бозор назорати жараёнидаги тадбиркорларнинг ҳуқуқлари белгиланмоқда.

Лойиҳада бозор назорати соҳасида жамоат манфаатларига етказилиши мумкин бўлган хатарларни ўз вақтида аниқлаш ва ушбу соҳада қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олишга қаратилган чоралар, яъни маҳсулотни муомалага киритишни тўхтатиб туриш, муомаладан чиқариш ва қақириб олиш каби ҳуқуқий механизмлар акс этган.

Мухокамада депутатлар бозор иштирокчиларига нисбатан таъсир чораларини қўллашда муносиблик принципига амал қилиш ҳамда молиявий жарималар тарзидаги санкцияларни қўллаш билан боғлиқ тақлифларни билдиришди.

Мухокамадан сўнг, қонун лойиҳаси қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

ИҚТИСОДИЙ СУД ҚАРОРЛАРИ ЎЗ МУДДАТИДА ИЖРО ЭТИЛАДИ

Ҳозирги кунда мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш, ишбилармонлик муҳитини яхшилаш ва бизнес юритиш учун қулай шароитлар яратишга катта эътибор қаратилмоқда. Мажлисда муҳокама этилган "Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодексига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳам айна шу мақсадга йўналтирилган.

Қайд этилдики, кейинги йилларда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, суд қарорларининг самарали ижросини таъминлаш, ишбилармонларни қўллаб-қувватлаш ишлари янги босқичга чиқмоқда.

Шу билан бирга, амалдаги қонунчиликка биноан биринчи инстанция судининг қарори устидан шикоят берилганда унинг ижросини юқори инстанция суди тўхтатиб туриш ваколатига эга. Хусусан, Иқтисодий процессуал кодексининг 271- ва 294-, 323-моддалари талабларига кўра, апелляция, кассация ва тафтиш инстанцияси суди қуйи инстанция суди қарори устидан шикоят берилганда унинг ижросини тегишли илтимоснома асосида мазкур инстанцияда иш юритиш тамомлангунига қадар тўхтатиб туриши мумкин.

Бирок, ушбу кодексда суд қарори ижросини тўхтатиб

туриш ҳақидаги илтимоснома-ни рад этиш учун аниқ асослар белгиланмагани сабабли бундай илтимоснома тақдим этилганда, юқори инстанция суди аксарият ҳолларда қуйи инстанция суди қарори ижросини тўхтатишга тўғри келмоқда.

Натижада суд ҳужжатининг мажбурий кучига ишониб фаолият юритаётган тадбиркорлик субъектлари суд қарори асосида олишлари лозим бўлган пул маблағларининг ўндирилиш жараёнини кечиктирмоқда.

Шундан келиб чиқиб, мазкур қонун лойиҳаси билан Иқтисодий процессуал кодексининг 271-, 294- ва 323-моддаларига ўзгартириш киритиш тақлиф этилмоқда. Унга кўра, юқори инстанция судларида кўриб чиқилаётган ишлар бўйича суд ҳужжатлари ижросини тўхтатиб туриш фақатгина аризачи томонидан бундай чора кўрилмаса, суд ҳужжатининг қайтарма ижроси қийинлашиши ёки имконсиз бўлиб қолиши асослаб берилган ҳолларда қўлланилиши белгиланмоқда.

Мухокамалар давомида депутатлар бу ташаббус суд қарорларининг ўз вақтида ва тўлиқ ижро этилишини таъминлаш, инсофли тадбиркорларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда иқтисодий муносабатларда ҳуқуқий кафолатларни янада кучайтиришга хизмат қилишини таъкидладилар.

Мажлисда қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда қабул қилинди.

КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ САМАРАДОРЛИГИ ОШАДИ

Мажлисда бир гуруҳ депутатлар томонидан қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида киритилган – коррупцияга қарши курашиш самарадорлигини оширишга қаратилган қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш, жамиятда бу иллатга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш, давлат бошқарувида очиклик ва жамоатчилик назоратини кучайтириш борасида тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Мазкур қонун лойиҳаси ана шу ислохотларнинг мантиқий давоми сифатида ишлаб чиқилган.

Қонун лойиҳаси билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс, "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги, "Давлат харидлари тўғрисида"ги ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Ҳисоб палатаси тўғрисида"ги қонунларга бир қатор муҳим қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш назарда тутилмоқда.

Хусусан, комплаенс ва коррупцияга қарши ички назорат тузилмаларининг ваколатлари,

ЖАМИЯТДА ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ВА ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ДАВЛАТ СИЁСАТИНИНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИДАН БИРИ ҲИСОБЛАНАДИ. ИЖТИМОЙ БАРҚАРОРЛИК ВА ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ УЧУН ЭСА БИРИНЧИ ГАЛДА ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРГА ҚАРШИ ҚАТЪИЙ ЧОРАЛАР КЎРИШ ЗАРУР. ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН МАЖЛИСДА ДАСТЛАБ УЮШГАН ЖИНОЯТЧИЛИК ВА ЖАМОАТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ.

ҳуқуқ ва мажбуриятлари белгиланмоқда. Мазкур тузилмалар давлат органи ва ташкилоти тизимида коррупцияга қарши курашиш бўйича ички сиёсатни амалга оширади ҳамда унинг ушбу соҳадаги фаолиятини мувофиқлаштиради, қонунга риоя этиш, коррупцияга нисбатан муросасиз муносабат муҳитини яратиш ва бу борада аҳолининг ижобий фикрини шакллантириш чораларини кўради.

Зарурият туғилганда комплаенс ва коррупцияга қарши ички назорат тузилмалари ваколати доирасида тегишли ҳужжат ва материаллар билан танишиш мақсадида давлат органи ва ташкилот объектларига тўсқинликсиз кириш, давлат органи ва ташкилот тизимида қонунбузилиш ҳолатларининг олдини олиш бўйича кўриб чиқилиши мажбурий бўлган эътиборга ва уларни барқарор қиш юзасидан тақдимномалар киритиши кўзда тутилмоқда.

Қонун лойиҳасида Коррупцияга қарши курашиш агентлиги зиммасига ҳар бир давлат органи ва ташкилотлари, ҳудудлар ва соҳалар кесимида коррупциявий хатар-хавфлар харитасини шакллантириш вазифаси юклатилмоқда.

Шунингдек, давлат хизматида ҳалоллик стандартларини жорий этиши, манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш ва уни барқарор қилиш, давлат органлари ва ташкилотлар фаолияти очиклигини таъминлаш чораларини кўриш тақлиф этилмоқда.

Лойиҳага кўра, Ҳисоб палатаси раисининг ўринбосарлари Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан белгиланган тартибда тайинланиши белгиланмоқда. Давлат харидларида нарх тафовутининг белгиланган чегарасини бузган мансабдор шахсларга маъмурий жарима қўллаш тартиби назарда тутилмоқда. Давлат харидларида товар ва хизматлар нархининг ўртача бозор нархининг асоссиз оширилишига қарши таъсирчан ҳуқуқий механизмлар жорий этилмоқда.

Шунингдек, коррупцияга қарши курашиш бўйича миллий ва ҳудудий кенгашларнинг ҳуқуқий мақоми ҳамда ваколатлари ҳам мустаҳкамланмоқда.

Мухокамалар жараёнида депутатлар мазкур қонун лойиҳаси коррупциявий хатар-хавфларни камайитириш, давлат маблағларидан самарали фойдаланишни таъминлаш, жамоатчилик назоратини кучайтириш ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим аҳамият касб этишини таъкидладилар.

Қонун лойиҳаси депутатлар томонидан иккинчи ўқишда қабул қилинди.

Лазиза ШЕРОВА,
"Ўзбекистон овози"
муҳбири.

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН!

МЕҲР ВА МУРУВВАТ АЙЁМИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Бугун юртимизда мусулмонларнинг энг муътабар байрами – Қурбон ҳайити ўзгача шукӯҳ билан нишонланмоқда. Тонг саҳардан масжидларга ошиққан минглаб мўмин-мусулмонлар ҳайит намозини адо этдилар. Каттаю кичик бир-бирини байрам билан қутладилар, кўнгилдаги ёруғлик ва мунавварликни самимий тилакларда улашдилар. Ҳар бир хонадонга хайру барака, меҳр-оқибат айёмининг қувончи, тафти кириб борди, десак янглишмаймиз.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда Рамазон ва Қурбон ҳайитлари кенг миқёсда нишонланиши, шу муносабат билан республика бўйлаб эҳтиёжманд қатламлари ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга доир, моҳиятан чин инсонийликка уйғун тадбирлар янада қулоч ёзиши анъана тусини олмоқда. Пировардида муҳтожлик, хасталик синовлари билан рўбарў келган инсонлар асло ёлғиз қолмаяптилар.

Президент қарорига мувофиқ Қурбон ҳайити муносабати билан ўтказилаётган хайрия тадбирлари маънавий бирдамликни тизимли ижтимоий ҳаракатга айлантириш билан бирга иқтисодий нуқтаи назардан ҳам долзарб аҳамият касб этади. Даволаниш харажатларини қоплаш, жарроҳлик амалиётларини молиялаштириш ва трансплантация хизматларини қўллаб-қувватлаш келгусида юзлаб оилаларнинг молиявий юкини камайтиради.

Бугун ҳам давлат сиёсатининг устувор йўналиши – ижтимоий ҳимояга қаратилган, инсон қадрини улуглаш, жамиятда мурувват, ҳажихатлик муҳитини муштаққамлашга хизмат қилувчи мана шундай тадбирларга яна бир қарра гувоҳ бўлиб турибмиз. Давлат раҳбарининг шу йил 22 майдаги “Муборак Қурбон ҳайити муносабати билан аҳолини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ва меҳр-саховат тадбирларини самарали ташкил этиш тўғрисида”ги қарори доирасида амалга оширилаётган манзилли ишлар нафақат эҳтиёжмандлар учун беқиёс имконият тақдим этмоқда, балки ўзгалар тақдирига бефарқ бўлмаган ҳар бир инсонни эзгу ташаббусларга ундамоқда. Ҳузурбахш шукроналик туйғуси қалблардан қалбларга кўчиб боради.

Президентнинг юқоридаги қароридан белгиланган давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чоралари аниқ ва жуда катта қамровда экани яна бир эътиборга молик жиҳатдир. Энг аввало, оғир ва ногиронликни келтириб чиқарувчи касалликларга чалинган 10 минг нафар болада жарроҳлик амалиётини ўтказиш, 2,3 минг нафар он-

кологик, гематологик ва онкогематологик ташхиси қўйилган беморларнинг тиббий текшируви, даволаниши ва операцияси, шунингдек, камиди 350 нафар беморда жигар ва буйрак трансплантацияси харажатлари қоплаб берилиши ижтимоий давлат принципларининг амалдаги ёрқин ифодасидир.

Айтиш керакки, бу хушxabарни ҳар бир юрtdошимиз зўр хурсандчилик билан қарши олди. Бинобарин, бу мадад минглаб оилаларга умид бермоқда, давлат ҳеч қимни ўз муаммолари билан ёлғиз қолдирмаслигига ва эртанги кунга ишонч ҳиссини бахш этмоқда.

Бундан ташқари, етим ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар, Меҳрибонлик уйлари, оилавий ҳамда кичик ҳажмли болалар уйлари, “SOS” маҳалласи тарбияланувчилари, Ватан сарҳадларини ҳимоя қилиш йўлида қурбон бўлган ота-оналарнинг фарзандлари, “Taskin Children’s Hospice” онкологик шифохонасида даволанаётган ўғил-қизларнинг омонат ҳисовварақларига 200 АҚШ доллари миқдоридоги пул мукофоти ўтказиб берилиши кўзда тутилган.

– Бу маблағ рамзий кўмақдан кўра кенгроқ маъно касб этади: давлат болага “Сен ёлғиз қолганинг йўқи!” деган ишончини беради, – дейди Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Юридик бўлим бошлиғи Ф. Назаров. – Президент қарорига мувофиқ Қурбон ҳайити муносабати билан ўтказилаётган хайрия тадбирлари маънавий бирдамликни тизимли ижтимоий ҳаракатга айлантириш билан бирга иқтисодий нуқтаи назардан ҳам долзарб аҳамият касб этади. Даволаниш харажатларини қоплаш, жарроҳлик амалиётларини молиялаштириш ва трансплантация хизматларини қўллаб-қувватлаш келгусида юзлаб оилаларнинг молиявий юкини камайтиради. Чунки оғир касалликка дуч келган оила кўп ҳолларда даромад манбасини йўқотади, қарзга киради, меҳнат бозоридан узилади, фарзанд таълими ва кундалик эҳтиёжлар иккинчи даражага тушиб қолади.

Давлатнинг мана шу йўсинда кўмаклашиши оилаларни иқтисодий синишдан асрайди. Бемор болаларда амалга оширилаётган жарроҳлик амалиётлари эса келажакда таълим, касб, меҳнат ва ижтимоий иштирок учун замин яратади. Шу маънода, юқоридаги қарорни инсон капиталига сармоя киритиш ҳужжати сифатида кўриш мумкин.

Яна бир гап. Улуғ байрамга муносиб тарзда республика бўйича 500 та масжидда аҳоли учун қулайликларни кенгайтириш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш ҳамда жойлардаги қабристонларни обод қилиш ишлари ҳам ушқоқлик билан олиб борилаётгани аниқ мудадоир.

Кўмакка муҳтож оилалар, ёлғиз кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар ҳолидан хабар олиниб, озиқ-овқат тўпламлари билан таъминланиши, эҳтиёжманд аҳоли тоифалари учун эҳсон дастурхонлари ёзилиши байрам руҳини янада оширмоғи тайин.

Қарорда келтирилган чора-тадбирлар давлат мақсадли жамғармалари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан “Вақф” хайрия жамоат

СўНГИ ЙИЛЛАРДА МАМЛАКАТИМИЗДА РАМАЗОН ВА ҚУРБОН ҲАЙИТЛАРИ КЕНГ МИҚЭСДА НИШОНЛАНИШИ, ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ ЭҲТИЁЖМАНД ҚАТЛАМЛАРНИ ҲАР ТАРАФЛАМА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШГА ДОИР, МОҲИЯТАН ЧИН ИНСОНИЙЛИККА УЙҒУН ТАДБИРЛАР ЯНАДА ҚУЛОЧ ЁЗИШИ АНЪАНА ТУСИНИ ОЛМОҚДА. ПИРОВАРДИДА МУҲТОЖЛИК, ХАСТАЛИК СИНОВЛАРИ БИЛАН РЎБАРЎ КЕЛГАН ИНСОНЛАР АСЛО ЁЛҒИЗ ҚОЛМАЯПТИЛАР.

фондига ажратиладиган 690 миллиард сўм маблағ ҳисобидан молиялаштирилмоқда.

Таъкидлаш ўринлики, ушбу фонд бошчилигида барча хайрли ишлар, айниқса, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар фарзандларини даволаш ва жарроҳлик амалиётлари ўтказиш жараёни ҳудудларда юқори фаоллик билан бошлаб юборилган.

Қурбон ҳайити руҳи ҳам аслида шу: инсон инсонга яқинлашади, давлат халқ дардига янада яқин туради, саховат эса жамиятни бирлаштирувчи сокин, аммо қудратли кучга айланади. Бир сўз билан айтганда, жойларда давом этаётган меҳр-муравват тадбирлари халқимизнинг эҳтиёжмандга сунъч бўлиш, савоб ишларнинг бошини тутиш, саховатпешалик ва бағрикенглик фазилатларини яққол намён этмоқда.

Ф. ИБРОҲИМОВА.

“ҲУКУМАТ СОАТИ”ДА

ВАЗИР ТИНГЛАНДИ, АММО...

Мамлакатимизда таълим тизимини тубдан янгилаш, халқаро стандартлар даражасига олиб чиқиш бўйича кенг қамровли ислохотлар, ўқитувчиларни моддий ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича муҳим ишлар амалга оширилмоқда.

Утган ҳафта мактабгача ва мактаб таълими вазири Э.Каримова парламент кўйи палатасидаги “Ҳукумат соати”да ахборот берган чоғида соҳадаги янгиликларга алоҳида эътибор қаратди.

Айниқса, ихтисослаштирилган мактаблар тармоғининг кенгайтириши, педагоглар малакасини баҳолаш бўйича шаффоф ва рақамлаштирилган тизимнинг такомиллаштирилаётгани ҳамда юртимизнинг халқаро баҳолаш дастурларидаги иштироки таълим сифатини янги босқичга олиб чиқиши қайд этилди.

Депутатлар фикрига кўра, ҳукумат, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан амалга оширилаётган ишлар, **жорий этилаётган янги механизмларни самарали, деярли эътибор этиш мумкин.**

“Педагогнинг мақоми тўғрисида”ги қонуннинг ҳаётга татбиқ этилгани, ўқитувчиларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимояси кучайтирилаётгани, уларни мажбурий меҳнатдан ҳимоя қилиш, ипотека ва турли имтиёзлар бериш каби чоралар педагог касбининг жамиятдаги обрў-эътиборини янада юксалтиришга қаратилган муҳим ислохотлардан ҳисобланади.

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ БОЛАЛАР, ЁШЛАР ТАЪЛИМДА, ҚАЙСИ ҲУДУДА ТУҒИЛИБ ЎСАЁТГАНИ, ОТА-ОНАСИ, ЯҚИНЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ҲОЛАТИДАН ҚАТЪИ НАЗАР, ТЕНГ ИМКОНИЯТЛАРГА ЭГА БЎЛИШИ, БУ ҲУҚУҚ КАФОЛАТЛАНИШИ ЛОЗИМ, ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ.

Инклюзив таълим соҳасида “тўсиқсиз муҳит” яратиш, махсус эҳтиёжли болалар учун мослаштирилган шароитлар ташкил этилаётгани инсон қадрини улуглашнинг амалий ифодаси бўлиб майдонга чиқади. Педагогларнинг бу йўналишда махсус тайёргарликдан ўтказилаётгани эса инклюзив таълим сифатини янада ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

Бу эса Халқ демократик партиясининг асосий мақсади ҳисобланган – **жамиятда ҳуқуқлар ва имкониятлар тенглиги тамойили** сари интилиш бўлаётганини англатади. Бироқ... Парламентдаги фракциямиз аъзоларининг таъкидлашича,

қуйи таълимда **қатор тизимли камчиликлар давом этаётганидан** ҳам кўз юммаслик керак.

Вазир ахборотида берилган маълумотлардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, биринчидан, бугунги кунда ихтисослаштирилган мактаблар билан оддий мактаблар ўртасидаги **таълим сифатида ўзаро тафовут бор.**

Янги баҳолаш тизими жорий этилган **1,5 минг мактабдан атига 275 таси** юқори натижага эришиб, устама олгани, **қолган мактабларда таълим сифати ҳали етарли даражага чиқмаганини** кўрсатади.

Иккинчидан, педагоглар аттестацияси такомиллаштирилган бўлса-да, ўқитувчиларнинг **қарийб ярми ҳали малака тоифасига эга эмас.** Айниқса, аттестациядан ўта олмаган ўқитувчилар учун **қисқа мuddатли курслар ташкил этилгани муаммо ҳали тизимли равишда сақланиб қолаётганидан далолат беради.**

Учинчидан, касб-ҳунар таълими бўйича ишлар бошланганига қарамай, қамров қониқарли бўлмалиги мумкин. Чунки касбга ўқитиш йўлга қўйилган **400 та мактаб мамлакатдаги жами мактаблар сонига нисбатан паст кўрсаткич ҳисобланади.**

Тўртинчидан, ўқувчиларни хорижий тилларга ўқитиш бўйича қўрлатилган таълим **фақат 420 та мактабда** жорий этилган. Бу рақам аксарият ҳудудларда

ўқувчилар иккинчи хорижий тили юқори даражада **ўрганиш имкониятига эга эмас**, деган суртосига олиб келади. Халқаро сертификат олган ўқувчилар сони ортгани билан, таълимдаги умумий ўқувчилар сонига нисбатан **кам улушга эга эканлигини** рақамларнинг ўзи айтиб турибди.

Бешинчидан, инклюзив таълим бўйича сезиларли ишлар қилинган, аммо **“тўсиқсиз муҳит”** яратилган мактаблар сонини қаррасига ошириш учун катта эҳтиёжлар бор.

Бугунги кунда вазирлик томонидан **2365 та мактабда инклюзив синфлар** жорий этилган бўлса-да, улардан **фақат 651 таси инклюзив таълим учун тўлиқ мослаштирилган.** Бу эса инфратузилма ва махсус жиҳозлар бўйича **эҳтиёж ҳали катта эканини** англатади.

Умуман олганда, вазирлик томонидан “Ҳукумат соати”да келтирилган рақамлар ва эришилган ютуқлар таълим соҳасида катта ислохотлар амалга оширилаётганини кўрсатади.

Шу билан бир қаторда депутат ва экспертларга кўра, янгиликларнинг ҳудудлар ва мактабларга бир хил сифатда жорий этилиши билан боғлиқ камчиликлар – **бугун эътибор қаратилиши шарт бўлган асосий масаладир.** Олдинда турган муҳим вазифа эса тажрибани фақат алоҳида намунавий мактабларда эмас, балки барча умумтаълим

БУГУНГИ КУНДА ВАЗИРЛИК ТОМОНИДАН 2365 ТА МАКТАБДА ИНКЛЮЗИВ СИНОФЛАР ЖОРИЙ ЭТИЛГАН БЎЛСА-ДА, УЛАРДАН ФАҚАТ 651 ТАСИ ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМ УЧУН ТЎЛИҚ МОСЛАШТИРИЛГАН. БУ ЭСА ИНФРАТУЗИЛМА ВА МАХСУС ЖИҲОЗЛАР БЎЙИЧА ЭҲТИЁЖ ҲАЛИ КАТТА ЭКАНИНИ АНГЛАТАДИ.

муассасаларида самарали жорий этишдан иборат.

Халқ демократик партияси болалар, ёшлар таълимда, қайси ҳудудда туғилиб ўсаётгани, ота-онаси, яқинларининг ижтимоий-иқтисодий ҳолатидан қатъи назар, тенг имкониятларга эга бўлиши, бу ҳуқуқ кафолатланиши лозим, деб ҳисоблайди.

Бунинг учун Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзолари, вазирлик мутасаддилари ва кенг жамоатчилик фаол фуқаролик позицияси ҳамда ижтимоий дахлдорлик хисси билан таълимдаги ислохотлар йўлидаги камчиликларни бартараф этишга тайёр.

Зеро, мамлакат тараққиёти фарзандларимизнинг билими, илмий салоҳияти ва уларнинг таълим-тарбиясига таянади. Бу ҳаётини ҳақиқатни ҳеч қим унутмаслиги керак.

Шоҳрух НУРАЛИЕВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий
Кенгаши шўъба мудир.

ҚУЛАЙ ИНФРАТУЗИЛМА

КЕКСАЛАР ҲАЁТИГА ҒАМХЎРЛИК ИФОДАСИ

► (Давоми. Боши 1-бетда)

Мажид УМАРОВ,
"Нуроний" жамғармаси бўлим бошлиғи:

– Президентимизнинг 2016 йил 28 декабрдаги тегишли фармонида кўра жамғармаимиз номи Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш "Нуроний" жамғармаси этиб белгиланди.

Ушбу фармон билан кекса авлод вакиллари кўллаб-қувватлаш баробарида уларнинг ҳаётда ижтимоий фаолликларини оширишга алоҳида эътибор қаратилди.

Нуронийларнинг ижтимоий фаоллигини кучайтириш, ёшлар тарбиясига йўналтирилган маънавий-маърифий тадбирлар самарадорлигини таъминлаш ва зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида республикамиздаги **200 га** яқин туман, шаҳарларда барча қўлайликларга эга **"Нуронийлар маскани"** барпо қилинди.

Бугунги кунда 18 минг нафарга яқин ўзгалар парваршига муҳтож бўлган, ёлғиз яшайдиган нуроний отахон ва онахонларимиз бор. Уларга эътибор, ғамхўрлик кўрсатиш, ҳолидан хабар олиш билан бирга фаоллигини оширишга қаратилган ишлар олиб борилмоқда.

Масалан, айтайлик, юртимиздаги мавжуд **9008 та** маҳаллада **"Кексалар маслаҳати"** гуруҳлари ва **"Бувижонлар мактаби"** кенгашлари ташкил этилиб, нуронийларнинг бой ҳаётий тажрибасидан самарали фойдаланиш тизими яратилди. Маҳаллаларда **"Бир нуроний ўн ёшга масъул"** тамойили асосида энг фаол бир нафар кексага 10 нафар уюшмаган, муаммоли ёшлар бириктирилиб, уларнинг тарбияси ва муаммолари билан ишлашда нуронийларнинг бой билим ва катта ҳаётий тажрибаларидан самарали фойдаланиб келинмоқда.

Ушбу тамойил асосида **16 минг 663 нафар** нуронийларга **160 минг 651 нафар** ёшлар бириктирилган.

Энг муҳими, бундай тадбирлар, сайрлар, спорт машғулотлари ва учрашувлар уларнинг кайфиятини кўтариб, соғлом ва мазмунли ҳаёт кечирishiга хизмат қилмоқда. Айниқса, ёшлар билан учрашувлар, сўхбатлар ва тажриба алмаштиришлар авлодлар ўртасида меҳр-оқибатни мустаҳкамлайди.

Фирдавс ШАРИПОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси:

– Кекса инсон учун нафақа ёки моддий ёрдамнинг ўзи етарли эмас. Унга эътибор, мулоқот ва фаол ҳаёт тарзи учун шароит зарур. Энг муҳими, у ўзини жамиятга керакли ва ҳурматли инсон сифатида ҳис қилиши лозим. Шу боис кексалар учун инфратузилма оддий маиший масала эмас, балки уларнинг ҳаёт сифати ва ижтимоий фаоллигини таъминлайдиган муҳим ижтимоий механизмдир.

Бу масала бевосита партияимиз дастурий мақсадларига ҳамоҳанг бўлгани учун биз ушбу йўналишда мунтазам назорат-таҳлил ишларини олиб борамиз.

Масалан, яқинда Тошкент шаҳрида нуронийлар учун яратилган инфратузилмани ўрганиб чиқдик. Маълум бўлдики, пойтахтимизда кексалар учун яратилган шароитлар барқарор ва тизимли йўлга қўйилмаган.

Айтайлик, Юнусобод туманидаги "Акбаробод" маҳалласида бу борада етарлича шароит йўқлиги оидинлашди.

Олмазор туманидаги "Мискин" ва "Шодиёна" маҳаллаларида инфратузилма мавжуд, лекин ундан газ муаммоси ва шароит йўқлиги сабабли тўлиқ фойдаланилмапти.

Шунинг учун бу ерга нуронийлар деярли боришмайди.

Шайхонтохур туманидаги "Чархновза" нуронийлар маскани таъмирталаб ҳолатга келиб қолган. Асосий муаммо ана шу ахволни кўриб, билиб, ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги, бунда асосий масъулнинг йўқлигида.

Биз бир нарсани унутмайлик, кексалар учун инфратузилма масаласи фақат ижтимоий объектлар, дам олиш масканлари борлиги билан чекланмайди. Аввало, кекса инсон ўша ҳудудда хавфсиз юриши керак. Дам олиши учун етарли шароит бўлиши, жисмоний ҳаракатларни амалга ошириш учун қўлайликлар борлиги билан ўлчанади. Шунингдек, бу борада тиббий хизматлардан фойдаланиш ҳам энг асосий масалалардан бири.

Шундан сўнг мутасадди идоралар вакиллари ва мустақил экспертлар нуронийларнинг ижтимоий ҳимояси ҳамда қўлай инфратузилма бўйича тақдимотлар ўтказишди.

Мурадхан УСМОНОВ,
Тошкент архитектура-қурилиш университети шаҳарсозлик кафедраси профессори, архитектура фанлари доктори:

– Халқимиз кексаларни эъзозлаб, ҳурматини жойига қўйиб, давранинг тўрига ўтказди. Шунга мувофиқ, улар учун дам олиш масканлари, саломатлигини тиклаш учун шароитлар талаб даражасида бўлиши керак. Чунки кекса авлод вакиллари жамиятнинг катта тажрибага эга, эҳтиромга лойиқ қатлами ҳисобланади ва уларга яратилган қўлай муҳит нафақат ижтимоий, балки маънавий аҳамият ҳам касб этади.

Хонадонлар, турар жойлар қурилган манзилда мактаб, боғча, поликлиника билан бирга ҳордиқ чиқарадиган масканлар бунёд этилса, ҳаёт сифати ошади. Шундай бўлмаса, турар жойлар ётоқхона ҳудудига айланиб қолиши ҳеч гап эмас.

Одамлар шаҳар учун эмас, шаҳар инсонлар учун бўлиши

керак. Шундай масканлар уларнинг ёлғизлик ҳиссини камайтириб, руҳий кайфияти ва саломатлигига ижобий таъсир кўрсатади.

Шу маънода, шаҳар инфратузилмасида кексалар эҳтиёжини ҳисобга олиш — замонавий ва инсонпарвар жамият белгисидир. Пиёдалар учун хавфсиз йўлақлар, ўриндиқлар, яшил ҳудудлар, соя-салқин жойлар ва тиббий хизматга яқинлик каби омиллар кексаларнинг мустақил ва хавфсиз ҳаёт кечирishiни таъминлайди. Бу – кекса инсоннинг кундалик ҳаёти, саломатлиги, кайфияти ва жамиятдаги фаоллигига бевосита таъсир қилувчи муҳим омилдир.

Шарбат АБДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши ҳузуридаги "Фахрийлар кенгаши" раиси:

– Партияимиз аъзоларининг 218 мингга яқини пенсионерлар бўлиб, улар 70 га яқин миллат вакиллари ҳисобланади.

Жасурбек ЛАЗИЗЖОНОВ,
Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги мутахассиси:

– Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигида тизим тўлиқ рақамлаштирилган. Бизга ҳам са-

жамоатчиликка очиқ эълон қилиниши зарур.

Шунингдек, партияимиз ушбу масалани доимий депутатлик ва жамоатчилик назорати олиш тарафдори. Ҳар бир туман ва шаҳарда кексалар учун инфратузилманинг реал ҳолати ўрганилиб, мавжуд муаммолар бўйича масъуллар, аниқ муддатлар ва амалий ечимлар белгилаб берилиши зарур.

Биз Навоий вилояти партия ташкилоти сифатида бу масалани кун тартибидан туширмаймиз. Чунки кексалар ва пенсионерлар — партияимизнинг асосий электорати, уларнинг ҳаёт сифати, ижтимоий фаоллиги ва кундалик муаммоларини ҳал этиш эса Халқ демократик партиясининг сиёсий масъулияти марказида турган устувор вазифадир.

Нуриддин ХОЛМАТОВ,
ЎзХДП Жиззах вилоят кенгаши раиси:

– Бугунги кунда республикамиз миқёсида нуронийлар фаолиятини мувофиқлаштирадиган асосий тузилма – бу "Нуроний" жамғармаси ҳисобланади. Жиззах вилоятининг Шароф Рашидов туманида бугун 48 та маҳаллада 25 мингдан зиёд нуронийлар истиқомат қилади. Янгиобод туманида эса 8 та маҳаллада 3,5 мингга яқин нуронийлар яшайди. Лекин бу иккала туманда ҳам "Нуроний" жамғармасида 2 тадан штат билан фаолият олиб бормоқда. Бу туманлардаги штатлар масаласини ҳам қайта кўриб чиқиш керак, деган ҳулосани беради. Яъни бир туманда 25 мингдан зиёд нуроний бор, иккинчисидан 3,5 мингга яқин. Лекин иккаласида ҳам 2 нафар штат бирлиги бор...

Албатта, нуронийлар билан ишлашда Жиззах вилоятида ижобий ишлар кўп. Кексалар учун учрашувлар, шахмат-шашка мусобақалари, "Уч авлод учрашуви", "Китобхон бувижон ва набира" каби тадбирлар ташкил этиляпти. Бу яхши амалиёт. Энди бундай ишларни фақат шаҳар марказида эмас, туман ва маҳаллаларда ҳам тизимли йўлга қўйишимиз керак.

Шунинг учун биз бир нечта амалий таклифларни илгари сурадим. Аввало, ҳар бир туман ва шаҳарда кексалар инфратузилмасининг аниқ харитаси шакллантирилиши керак. Қайси маҳаллада шароит бор, қайси маҳаллада йўқ, кексалар унга қандай етиб боради, қамров даражаси қандай — булар аниқ рақамлар билан кўрсатилиши лозим.

Иккинчи таклифимиз — мавжуд "Нуронийлар маскани" учун минимал стандартлар белгиланиши лозим. Масканда ичимлик суви, санитария шароити, иситиш ва совутиш тизими, пандус, ҳожатхона, дам олиш ўриндиқлари, шахмат-шашка, китоблар ва тиббий бурчак бўлиши керак. Агар бу талаблар бўлмаса, у жойни тўлиқ ишлайдиган ижтимоий инфратузилма деб айтиш қийин. Яна бир таклиф, масканларни фақат қуриш эмас, уларни сақлаш масаласи ҳам ҳал этилиши зарур. Ўрганишлар жараёнида биноларни сақлаш, коммунал тўловлар масаласи аниқ механизмга эга эмаслиги аниқланди. Ушбу масалалар бўйича ҳам масъул ташкилотлар бир тўхтамга келиши керак.

Муаммолар, таклифлар умумлаштирилиб, партия фракциясига ва тегишли ташкилотларга етказиладиган бўлди.

"Ўзбекистон овози" муҳбири
Лазиза ШЕРОВА ёзиб олди.

Ўтқир ЭРМАТОВ,
"Нуроний" жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими раиси ўринбосари:

– Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги мутахассиси бу саволга яхши жавоб беролмади. Санаторийлар кам, шунинг учун бу катта муаммо. Буни ҳал этиш учун бизга таклифлар бўлган. Яъни Касаба уюшмаси федерацияси таркибидан санаторийлар жуда кўп. Лекин нега улар қиммат? Ҳар бир нафақадаги инсон аввал касаба уюшма аъзоси бўлган-ку. Лекин у нафақага чиқishi билан аъзолликдан ҳам чиқарилади. Шунинг учун у бориб касаба уюшмадан 50 фоиз, 40 фоизлик имитёз билан йўлланма ололмайди.

Бунинг ечимини битта. Яъни нуронийларни касаба уюшмаси аъзоллигидан чиқариб юбориш керак эмас. Ёки ҳар бир соҳада ўзининг касаба уюшмаси бор. Лекин нуронийларники йўқ...

Ҳудудлардан келган вакиллар жойлардаги реал ҳолат ҳақида сўз юритишди. Қайси жойда қандай муаммо бор, нимани яхшилаш керак, қайси ташкилотлар биргаликда ишлаши зарур, шу масалалар атрофида муҳокама қилинди.

Бахтиёр ТАШЕВ,
ЎзХДП Навоий вилоят кенгаши раиси:

– Бугун муҳокаманинг асосий мақсади танқид эмас, балки муаммони ҳал қилишда барча масъулларнинг ҳамкорлиги, ўзаро интеграция масалаларини келишиб олишдир. Шу нуқтаи назардан, ҳар бир туман ва шаҳарда кексалар инфратузилмаси бўйича масъулларнинг ҳисоботи маҳаллий Кенгашларда эшитилиши, муаммолар юзасидан депутатлик сўровлари киритилиши ва ижроси

Партияимизда "Фахрийлар кенгаши" ташкил этилган. Шунингдек, фақат марказда эмас, ҳар бир маъмурий ҳудудда "Фахрийлар кенгаши" тузилган. Нуронийлар, пенсионерлар манфаатларини ҳимоя қилиш партияимиз учун принципал аҳамиятга эга.

Кексалар ва фахрийларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш мақсадида **150 дан ортик** туман ва шаҳарда **"Нуронийлар маскани"** мажмуалари ташкил этилган. Лекин улар ҳам гавжум, фаол жой эмас.

Хўш, жойларда нега кексаларнинг "Мулоқот клублари" мавжуд эмас? Уларни мулоқотга чорлашимиз керак.

Ўзгалар парваршига муҳтож бўлган ва ёлғиз яшайдиган кексалар ҳар йили бир мартаба санаторийларда бепул соғломлаштирилиши белгиланган.

Лекин мурожаатлар тушяпти. Йиллаб навбат кутаётганлар бор. Яқинда бу бўйича яна тартиб ўзгарди. Тиббий ёрдамга муҳтож ота-онахонлар қайси эшикни тақиллатишни билмай юрбди. Уларга имконият, имтиёзлар берилган. Аммо қандай, қачон фойдаланишни билмай қийналишяпти.

Кам таъминланган кексаларга шифокорларнинг рецептларига асосан 3 ойлик эҳтиёждан келиб чиқиб дори воситалари, тиббий ва махсус протез-ортопедия мосламалари олиб берилиши белгиланган. Аммо бу ҳам ҳудудларда бир мартаба ёрдамга айланиб қолди. Албатта, халқимиз меҳрибон, ота-оналарга, нуронийларга ҳурмат ҳали ҳам жойида, фарзандлар, набиралар ғамхўрлик қилади. Аммо ёлғиз кексалар қачон дори-дармон келар экан, деб кутиб ўтира олмайди-ку. Бу масалалар бўйича мутасадди ташкилотлардан масъулиятли бўлиши қатъий сўраймиз.

"Мунозара майдони"да нуронийлар вакиллари ўзларини ўйлантираётган масалаларни айтишди ва таклифлари билан бўлишишди. Хусусан, санаторийларда навбат мавзуси бўйича қизғин муҳокама юзага келди.

ДЕПУТАТЛИК ГУРУХЛАРИДА

ТАШАББУСДАН
АМАЛИЙ НАТИЖАГАЧА...

Маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик гуруҳлари халқнинг дардини эшитадиган, муаммосини юқорига олиб чиқадиган ва ечим бўлишига ҳаракат қиладиган куч бўлиши керак. Чунки одамлар депутатни, аввало, ўзининг вакили, деб билади.

Халқнинг ишончи осонлик билан келмайди. Уни фақат амалий иш, ҳал қилинган муаммо ва самимий муносабат билан қозониш мумкин.

Бугун одамларга баландпарвоз гаплар эмас, амалий натижа керак. Йўл, ичимлик суви, иш ўрни, таълим ва тиббиёт билан боғлиқ муаммолар ҳал бўлса, халқ ислохотларни ўз ҳаётида ҳис қилади. Шунинг учун ҳар бир депутат одамлар орасида юриб, уларнинг фикри ва муаммосини эшитиб ишлаши муҳим.

Хўш, жорий йилнинг ўтган 4 ойи таҳлилларига назар ташласак, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги ЎзХДП депутатлик гуруҳлари фаолиятига қандай баҳо берамиз? Улар нималар билан машғул? Кенгаш минбариди депутатларимиз ташаббус билан қандай масалалар муҳокама этиляпти?

228 ТА МАСАЛА СЕССИЯЛАР МУҲОКАМАСИГА КИРИТИЛДИ

Бугунги кунда халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларида партиямиз 196 та депутатлик гуруҳи бор. Бу эса жойларда аҳолини қийнаётган муаммоларни ўрганиш, одамлар билан яқиндан мулоқот қилиш ва уларнинг манфаатлари ҳимояси учун катта куч дегани.

Депутатлик гуруҳлари орқали маҳаллалардаги муаммолар кўтарилмоқда, мутасадди ташкилотларга депутатлик сўровлари юборилмоқда, ижтимоий масалалар муҳокама этилиб, ечим топишга ҳаракат қилинмоқда.

Таҳлилларга кўра, депутатларимиз ташаббуси билан жойларда аҳоли бандлиги, кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий хизматлар сифатини ошириш, соғлиқни сақлаш ва таълим тизимидаги муаммоларни бартараф этиш каби масалалар бўйича назорат-таҳлил ишлари мунтазам олиб бориляпти.

Маълум бўлишича, депутатларимиз ташаббуси билан **337 та** масала партия гуруҳларида, **241 та** масала доимий комиссияларда кўриб чиқилди. Ўрганишлар жараёнида халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларнинг сессиялари ўтказилиб, реал ҳолат таҳлил қилинмоқда, вазифалар белгиланмоқда. Масалан, ўтган даврда партия гуруҳларимиз ташаббуси билан сессиялар муҳокамасига **228 та** масала олиб чиқилди.

Мавжуда ҲАСАНОВА, ЎзХДП Марказий Кенгаши бошқарма бошлиғи:

– Шунингдек, амалий назоратни кучайтириш мақсадида **305 мартаба** мансабдор шахсларнинг ҳисоботлари эшитилди. Бу орқали жойлардаги муаммоларга қанчалик ечим берилаётгани, аҳоли мурожаатлари қандай ҳал этилаётгани ва қабул қилинган қарорлар ижроси қай даражада таъминланаётгани таҳлил қилинмоқда. Бу эса давлат органлари фаолияти устидан депутатлик назоратини кучайтиришга хизмат қилмоқда.

Энг муҳими, ҳар бир раҳбар ўз фаолияти юзасидан халқ ва депутатлар олдида масъул эканини ҳис қилиши керак. Чунки ҳисоботдан асосий мақсад қозғоғдаги рақамлар эмас, одамларни қийнаётган масалаларга амалий ечим топишдир.

Бундан ташқари, депутатлик сўровлари имкониятларидан самарали фойдаланиш орқали жойларда йиллаб ечимини кутаётган қатор муаммоларга эътибор қаратилмоқда. Айниқса, аҳолини қийнаётган масалаларни тегишли ташкилотлар олдида аниқ қилиб қўйиш ва уларнинг ижроси назоратида депутатлик сўрови муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган 4 ойи давомида маҳаллий Кенгашлар депутатлари томонидан жами **2 428 та** депутатлик сўровлари юборилиб, уларнинг **1 409 тасига** жавоб олинди.

Масалан, яқинда халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгашидаги ЎзХДП депутати Мухсиддин Низомиддинов ташаббуси билан D-016 автомобиль йўлининг Жумабозор-Охунбобоев-Жамбул-Булоқбоши-Намданак-Красногорск худудларидан ўтувчи қисмларидаги муаммолар манзилли ўрганилди.

Мутасадди ташкилотларга депутатлик сўрови юборилди. Натижада яқунланмаган таъмирлаш ишлари назоратга олинди, сифатсиз участкалар қайта техник кўриқдан ўтказиладиган ва йўл чизиқлари, белгилари янгиланадиган бўлди.

Халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашидаги ЎзХДП депутати Шерали Мамадетсоев томонидан ҳам йўл масаласи ўрганилди.

Депутат ташаббуси билан Ховос туманидаги “Янгиер-Парчаюз” худудидидаги йўлларнинг яроқсиз ҳолатга келиб қолгани бўйича масала вилоят Кенгаши доимий комиссияси муҳокамасига киритилди. Тегишли ташкилотларга депутатлик сўрови юборилди.

Ҳаракатлар бесамад кетмади. Йўлларни таъмирлаш бўйича қарор қабул қилинди ва яқин кунларда унинг ижроси бўйича ишлар бошланади.

Бундай амалий ишларни кўплаб келтириш мумкин. Энг муҳими, депутатларимиз ҳар бир сўров ортида одамларнинг умиди, муаммоси турганини ҳис қиляпти.

Шунингдек, барча минтақаларда депутатлар томонидан “Депутат маҳаллада” лойиҳаси амалга оширилиб келинмоқда. Лойиҳа доирасида бугунгача **3 мингдан** ортиқ ёлғиз кексалар, боқувчисиз йўқ оилалар, ногиронлар ҳамда эҳтиёжмандлар ҳолидан хабар олинди.

“Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” га киритилган **3 мингдан** ортиқ оила ҳолати ўрганиб чиқилди. Депутатлар томонидан фуқаробай, хонадонбай аҳоли муаммоларини ўрганиш мақсадида **4 мингдан ортиқ** учрашувлар, сайёр қабуллар ўтказилди. Унда **300 мингга**

яқин аҳоли қамраб олинган.

Учрашувларда **4 мингдан** ортиқ муаммо ва мурожаатлар келиб тушган. Ушбу муаммоларнинг 90 фоизи депутатлар томонидан назоратга олиниб, ижросини таъминлаш мақсадида депутатлик сўровлари чиқарилди. Аҳолини ўйлантираётган йўл таъмирлаш, электр энергияси, сув таъминоти, янги иш ўринларини яратишга оид масалалар ўрганиб чиқилди, уларни ижобий ҳал этиш бўйича тизимли ишлар амалга оширилди.

Энг муҳими, депутатлик ташаббуслари муҳокама босқичидан чиқиб, “қарор – ижро – назорат” занжири асосида амалий натижага айланмоқда. Бу эса худудда партия депутатлик гуруҳлари фаолияти сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарилганини аниқлаётди.

ХУДУДЛАР КЕСИМИДА

Депутатлар фаолиги орқали шаҳар ва қишлоқлардаги кўп муаммолар бартараф этиляпти. Жойларда аҳолини қийнаётган масалаларни ўрганиш, уларни тегишли ташкилотлар олдида кўтариб чиқиш ва ечимини топишда депутатларнинг ўрни сезиларли бўлиб бормоқда.

Ўтган 4 ой давомида Андижон вилояти, шаҳар ва туман Кенгашларидаги партия гуруҳлари томонидан **30 та масала партия** гуруҳларида, **9 та масала** доимий комиссия ййғилишларида ва **15 та масала сессиялар кун** тартибига киритилди. Ўтган даврда жами **67 та** депутатлик сўровлари

юборилган бўлиб, шундан **46 та** депутатлик сўровларига жавоб олинган. Ижро ҳокимияти вакиллари ҳисоботлари **18** мартаба эшитилди.

Осмонжон АҲМЕДОВ, ЎзХДП Андижон вилоят кенгаши депутатлик бирлаш-лаштириш бўйича координатор ва депутатлар ёрдамчиси:

– Худудлар кесимида қарайдиган бўлсак, ҳар бир туман ва шаҳардаги ҳолат бир хил эмаслигини кўришимиз мумкин. Бир жойда асосий масала инфратузилма ва йўллар бўлса, бошқа худудда иш ўринлари яратиш ёки ижтимоий ёрдамга эҳтиёж кўпроқ сезилади.

Шу боис депутатлик гуруҳлари ҳам айнан шу фарқларни ҳисобга олган ҳолда иш олиб борапти. Муаммоларни умумий эмас, балки худуднинг реал шароити ва аҳолининг эҳтиёжидан келиб чиқиб ўрганиш ва ҳал этишга эътибор қаратамиз.

Бугунги кунда халқ депутатлари вилоят Кенгашида депутатларимиз сони **15** нафарни ташкил этади. Халқ депутатлари шаҳар ва туман Кенгашларида эса **86** нафар депутатимиз бор.

Таҳлилларга кўра, депутатларимиз фаоллиги ошиб бормоқда. Буни жойларда аҳоли билан мулоқотнинг кучайгани, мурожаатларни кўриб чиқиш тезлашгани ва муаммоларни ҳал қилиш бўйича амалий ишлар кўпайгани ҳам тасдиқлайди.

Умуман олганда, Андижон вилояти мисолида депутатлик гуруҳлари фаолияти бир неча муҳим жиҳатлар билан ажралиб туради. Биринчидан, депутатлик сўровлари ва мурожаатлар бўйича оқори самарадорлик таъминланган. Иккинчидан, ҳар бир масала чуқур таҳлил ва жамоатчилик иштирокида кўриб чиқилмоқда. Учинчидан, муҳокамалар аниқ қарор ва ижро механизмлари билан яқунланмоқда.

* * *

Депутатлар фаолиятини барча худудлар мисолида битта саҳифада тўлиқ қамраб олишнинг иложи йўқ, албатта. Чунки ҳар бир туман ва шаҳардаги шароит, аҳоли муаммолари ва устувор вазифалар ўзаро фарқ қилади.

Андижонлик партиямиз фаолининг фикрга биз ҳам қўшилаемиз. Ҳар бир депутатлик гуруҳлари фаолияти ҳам маҳаллий шароитдан келиб чиқиб ташкил этилиши, энг аввало, аҳолининг реал эҳтиёжларига қаратилган бўлиши керак. Муаммоларни умумий эмас, балки аниқ манзиллар бўйича ўрганиш ва ечим топиш самарали натижа беради.

Хўш, бошқа худудлардаги партия гуруҳларида нима гап? Кейинги сонларимизда бу саволга жавоб излаймиз.

Ўз мухбиримиз.

ХУДУДИЙ ТАШКИЛОТЛАРДА

Бошланғич партия ташкилотларининг пойдевори мустақкам бўлса, таклиф ва ташаббуслар кўпаяди. Сафимизга шижоатли ва ташаббускор йигит-қизлар қўшилади.

Буни Узун туман тиббиёт бирлашмасидаги бошланғич партия ташкилотида олиб борилаётган хайрли ишлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Мазкур жамоада 3 минг нафардан ортиқ киши меҳнат қилаётган бўлса, уларнинг 300 нафардан зиёди ХДП аъзолари.

– Қуйи бўғин кўп йиллардан буён самарали фаолият кўрсатиб келмоқда, – дейди Узун туман тиббиёт бирлашмаси БПТ раҳбари Асила Ҳамдамова. – Дастлабки одимни партия дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда фидойий ва янгиликка интилувчан инсонларнинг бошини бириктиришдан бошлагандик. Ҳар жиҳатдан иқтидорли ва салоҳиятли кишилар жалб қилинди. Бунинг ижобий натижаси ўларок, ташаббускорлар сони кўпайди. Бирлашма ва жойлардаги муассасаларда кўплаб ютуқлар қўлга киритилди. Янгиланиш ва ўзгаришларга партиядошларимиз

муносиб ҳисса қўшиб келаётганидан ҳар қанча фахрлансак, арзийди.

– Ташаббускорлик фаолият мезонимиз ва турмуш тарзимизга айланиши лозим, – дейди тиббиёт бирлашмаси бошлиғи, ХДП фаоли Сайриддин Юлдошев. – Ҳар бир сафдошимиз шунга монанд иш юритаётгани таҳсинга сазовор. Ижтимоий ҳимояга муҳтож кишиларни қўллаб-қувватлаш дейсизми, кексалар ҳолидан хабар олишми ёки беморларни йўқлашми – барча йўналишларни қамраб олишга ҳаракат қиляемиз. Шунинг учун одамлар бизга ишонмоқда.

Ўзбекистон ХДП Узун туман кенгаши раиси Ибодулло Мусурмоновнинг айтишича, бугунги кунда хотин-қизлар ва ёшлар бандлигини таъминлашга устувор эътибор қаратилмоқда. Қишлоққа саноатни олиб кириш ва қайта ишлашни йўлга қўйиш, кичик тадбиркорликни ривожлантириш каби маълум чора-тадбирлар қаторида аҳоли ўртасида ҳуқуқий йўналишда тарғибот-ташвиқот ишларини жонлантириш зарурати сезилаётди.

– Энг асосийси, одамларни қийнаётган масалаларни жойида ўрганиш ва уларга ўз вақтида ечим топишдир, – дейди И. Мусурмонов. – Бу борада бизда ўзига хос мактаб яратилганини алоҳида айтиб ўтмоқчиман. Ҳозирги кунда 7 минг 500 нафардан ортиқ аъзони бирлаштирган 60 та бошланғич партия ташкилоти фаолият кўрсатаётган бўлса, фаолларимизнинг асосий қисмини ёшлар ташкил қилади. Тарафдорларимиз сонини янада кўпайтириш мақсадида жорий йилнинг ўтган даврида “Обод юрт”, “Маданий турмуш”, “Файзова”, “Файзобод”, “Мустақиллик”, “Тожиқобод”, “Меҳнат”, “Янги рўзгор” ва бошқа маҳаллаларда учрашувлар ташкил қилинди. Семинар ва очик мулоқотлар ўтказилмоқда. Бунинг ижобий натижаси ўларок, 300 нафарга яқин киши сафимизга қўшилди. Йил якунига қадар яна 500 нафардан ортиқ йигит-қизни партия сафига қабул қилиш кўзда тутилган.

Абдумалик ҲАЙДАРОВ, “Ўзбекистон овози” мухбири.

ҲАМКОРИМИЗ

Сув таъминоти яхшиланиши истеъмолчилар маданиятига ҳам боғлиқ

Мамлакатимизда сув таъминоти ва оқова сув тизимини модернизация қилиш нафақат коммунал соҳани ривожлантириш, балки аҳоли саломатлигини муҳофазалаш, экологик барқарорликни таъминлаш ҳамда ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига хизмат қилувчи муҳим йўналишлардан бири ҳисобланади. Бу борада амалга оширилаётган ислохотларнинг очиклиги ва жамоатчиликка тезкор етказилиши соҳадаги ишонч ҳамда самарадорликни янада мустаҳкамламоқда.

Шу мақсадда "Ўзсувтаъминот" акциядорлик жамияти томонидан Сирдарё вилояти маркази – Гулистон шаҳрида жойлашган оқова сув тозалаш иншоотида оммавий ахборот воситалари ва блогерлар учун пресс-тур ташкил этилди. Тадбир давомида иштирокчилар иншоотнинг фаолияти, оқова сувларни тозалаш технологияси ҳамда лаборатория таҳлиллари билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлди.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, замонавий технологиялар асосида барпо этилган мазкур иншоотнинг умумий қиймати 7 миллион АҚШ долларини ташкил қилади. Иншоот 2025 йил 1 июндан ишга туширилган бўлиб, бир суткада 25 минг куб метр оқова сувни тозалаш қувватига эга. Бундай иншоотлар санитария ва экологик хавфсизликда, атроф-муҳит муҳофазаси ҳамда аҳоли учун қулай яшаш шароитини яратишда муҳим аҳамият касб этади.

Пресс-тур доирасида журналистлар иншоот лабораториясида оқова сув намуналарини таҳлил қилиш жараёнлари билан ҳам танишиб,

тозалаш натижаларининг экологик кўрсаткичлари назорати ҳақида батафсил маълумот олди.

Тадбирдан сўнг "Ўзсувтаъминот" АЖ Ахборот хизмати ҳамда "Сирдарё сув таъминоти" АЖ мутасаддилари иштирокида матбуот анжумани ўтказилди. Унда вилоятда ва республика миқёсида ичимлик суви таъминотини яхшилаш,

оқова сув хизматлари тизимини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида ахборот берилди.

– Бугунги кунда вилоятимиз аҳолисининг 88,4 фоизи марказлашган ичимлик суви билан таъминланган, – дейди "Сирдарё сув таъминоти" АЖ бош муҳандиси Маҳмуд Яров. – Жорий йилда бюджет маблағлари ҳисобидан

182 километр ичимлик суви тармоқлари ҳамда 3 та сув иншооти қурилиши якунланмоқда. Шунингдек, Гулистон шаҳрини 24 соатлик ичимлик суви билан таъминлаш лойиҳаси доирасида 87 километр масофага янги тармоқ тортилди. Натижада 22 минг хонадон ёки 102 минг нафар аҳолининг сув таъминоти яхшиланди.

"Ўзсувтаъминот" АЖ Ахборот хизмати раҳбари Акмал Муродов республика миқёсида сув таъминоти ва оқова сув хизматлари тизимида олиб борилаётган ислохотлар ҳақида тўхталар экан, тизимнинг барқарор ишлаши нафақат инфратузилма қурилишига, балки истеъмолчилар маданияти, тўлов интизоми ва хизматдан оқилона фойдаланишга боғлиқ эканини алоҳида қайд этди.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон овози"
муҳбири.

ЭЪТИРОФ

ИЛМ ДОИМ ЯНГИЛАНИШГА МУҲТОЖ

Яқинда пойтахтимизда халқаро миқёсда ўтказилган "Илмий ютуқлар эътирофи" кўрик-танловининг тантанали тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда илм-фан соҳасида фаол изланиш олиб бораётган ёш олимлар, тадқиқотчилар ҳамда инновация лойиҳалар муаллифлари ўзларининг илмий ишлари, яратган ғоялари ва амалий аҳамиятга эга бўлган ишланмалари билан иштирок этди.

Илм йўлида изланишлар олиб бораётган ана шундай ёшлар орасида **Тошкент ижтимоий инновация университети амалий психология йўналиши 4-босқич талабаси Барно Мусахўжаева ҳам бор.** У "Илмий изланишлар эътирофи" эсдалик кўкрак нишони билан тақдирланди.

– Кўрик-танловда ҳар қандай ёшда янги кўникмаларни ўрганишнинг муҳимлиги бўйича ёзган мақолам билан иштирок этдим. Мақоламда инсон ҳаётининг турли босқичларида янги кўникмаларни ўрганиш масаласини илмий-назарий ва амалий жиҳатдан таҳлил қилдим. Хусусан, болалик, ўсмирлик, ёшлик ва катта ёш даврларида билим ва малака эгаллаш жараёнларининг ўзига хос хусусиятлари, уларнинг шахс ривожига таъсири ҳамда бу жараённинг узлуксиз характерга эга эканлиги илмий манбалар асосида ёритиб берилди.

Айниқса, глобаллашув ва тез ўзгариб бораётган технологиялар шароитида янги кўникмаларни ўзлаштиришнинг аҳамияти янада ортиб бораётгани маълум. Чунки бугунги кунда билим ва малака тез эскирувчи ресурсга айланган бўлиб, уни доимий янгиллаб бориш шахс ва жамият тараққиётининг асосий шартига айланмоқда, – дея таъкидлайди Барно.

Ўз муҳбиримиз.

ТАҚДИМОТ

Кичик ва ўрта бизнес Ўзбекистон иқтисодийнинг асосий локомотивларидан ҳисобланади. Ушбу соҳа мамлакат ЯИМнинг 54,3 фоизини шакллантириб, унда 10,5 миллиондан ортиқ юртдошимиз меҳнат қилмоқда.

"Бизнесни ривожлантириш банки" АТБ томонидан амалга оширилган БРБ Корпоратив университети лойиҳаси ҳам айнан кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш, замонавий бошқарув кўникмаларини омалаштириш ҳамда тадбиркорлик муҳитини янада мустаҳкамлашга қаратилган муҳим ташаббусдир. Пойтахтимизда ушбу лойиҳанинг тантанали тақдими бўлиб ўтди.

Урғу берилганидек, мазкур стратегик лойиҳа бизнес-таълим соҳасида жаҳоннинг етакчиларидан бири – "Сколково" Москва бошқарув мактаби билан ҳамкорликда, миллий хусусиятлар ва ҳудудлар-

"Бизнесни ривожлантириш банки" дан янги лойиҳа – БРБ Корпоратив университети

даги реал бизнес вазибаларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон миллий ривожланиш институти сифатида барпо этилмоқда.

БУГУН ТАДБИРКОРЛАРГА ФАҚАТГИНА МОЛИЯВИЙ РЕСУРС ЁКИ КРЕДИТ ЭМАС, БАЛКИ Тўғри бошқарув қарорлари, БОЗОР КОНЪЮНКТУРАСINI ЧУҚУР АНГЛАШ ВА РАҚАМЛИ КўНИКМАЛАР СУВ ВА ҲАВО-ДЕК ЗАРУРДИР. КОРПОРАТИВ УНИВЕРСИТЕТ АНА ШУ ЭЪТИЁЖЛАРНИ ҚОПЛАШ ВА ЎЗБЕКИСТОННИНГ БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ КЕЛАЖАГИНИ ТАЪМИНЛАШ МАҚСАДИГА ХИЗМАТ ҚИЛИШИ БИЛАН АҲАМИЯТЛИ.

БРБ Корпоратив университети бир вақтнинг ўзида ҳам ички (банк ходимлари), ҳам ташқи (мижозлар ва тадбиркорлар) аудитория билан бирдай ишлайдиган ягона ривожланиш муҳитини яратади. Қолаверса, университет фаолиятининг ҳозирда режалаштирилаётган устувор йўналишлари куйидагилардан иборат:

замонавий технологиялар: рақамли трансформация, сунъий интеллектни жорий этиш ҳамда замонавий бошқарув ёндашувлари;

бизнесни қўллаб-қувватлаш: кичик ва ўрта бизнес вакиллари ўқитиш, бизнесни масштаблантириш, маркетинг, экспорт ва e-commerce (электрон тижорат) йўналишлари;

стартаплар ва инновациялар: BRB Startup Hub орқали истиқболли бизнес ғояларни қўллаб-қувватлаш;

ижтимоий масъулият: хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг молиявий имкониятларини кенгайтириш;

банк трансформацияси: банк ходимларида тадбиркорлик тафаккури, рақамли саводхонлик ва мижозлар билан ишлаш компетенцияларини ривожлантириш. Университетда билимларни юқори даражага етказиш учун банкнинг кучли мутахассислари ва раҳбарларидан иборат ички экспертлар (ментор ва устозлар) базаси шакллантирилади.

Тоштемир МУРОД.

Biznesni Rivojlantirish Banki

QURBON HA YITI

muborak bolsin!

Zamonaviy va qulay xizmatlar siz uchun!

brb.uz 1254

МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТЛАР

«INSON» акциядорлик жамияти суғурта ташкилоти

Рўйхатга олиш рақами: Суғурта бозорини ривожлантириш агентлиги лицензияси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги 00058-сонли СФ серияси, буйруқ 2022 йил 14 мартдаги 36-СФ-сон.

Юридик манзили: 100011, Тошкент ш., Шайхонтохур тумани, Зулфияхонум кўчаси, 12-уй

2025 йил 31 декабрь ҳолатига кўра БУХГАЛТЕРИЯ БАЛАНСИ			
Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	Ҳисобот даври бошига	Ҳисобот даври охирига
	2	3	4
Актив			
I. Узоқ муддатли активлар			
Ассосий воситалар:			
Бошланғич (қайта тиклаш) қиймати (0100, 0300)	010	20 391 246,25	21 276 842,60
Эскириш суммаси (0200)	011	8 479 340,07	10 145 661,56
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр. 010 - 011)	012	11 911 906,18	11 131 181,04
Номоддий активлар:			
Бошланғич қиймати (0400)	020		
Амортизация суммаси (0500)	021		
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр. 020 - 021)	022	0,00	0,00
Узоқ муддатли инвестициялар, жами (сатр. 040 + 050 + 060 + 070 + 080), шу жумладан:	030	16 021 104,68	10 423 804,90
Қимматли қоғозлар (0610)	040	1 117 096,61	1 109 472,25
Шўъба хўжалик жамиятларига инвестициялар (0620)	050		
Қарам хўжалик жамиятларига инвестициялар (0630)	060	14 904 008,07	9 314 332,65
Чет эл капитали мавжуд бўлган корхоналарга инвестициялар (0640)	070		
Бошқа узоқ муддатли инвестициялар (0690)	080		
Ўрнатилган асбоб-ускуналар (0700)	090		
Капитал қўйилмалар (0800)	100	12 940 000,00	47 138 707,96
Узоқ муддатли дебиторлик қарзлари (0910, 0920, 0930, 0940)	110		
Узоқ муддатли кечиктирилган харажатлар (0950, 0960, 0990)	120		
I бўлим бўйича жами (сатр. 012 + 022 + 030 + 090 + 100 + 110 + 120)	130	40 873 010,86	68 693 693,90
II. Жорий активлар			
Товар-моддий захиралари, жами (сатр.150 + 160), шу жумладан:	140	924 128,08	933 657,07
Материаллар (1000, 1500, 1600)	150	924 128,08	933 657,07
Тугалланмаган хизматлар (2000, 2300, 2700)	160		
Келгуси давр харажатлари (3100)	170		66 326,40
Кечиктирилган харажатлар (3200)	180		
Дебиторлар, жами (сатр. 200 + 310 + 320 + 330 + 340 + 350 + 360 + 370 + 380 + 390), шундан: муддати ўтган	190	43 224 213,38	87 481 825,60
Тўланган счётлар, жами (сатр. 210 + 220 - 400)	200	10 428 014,35	13 839 713,18
Харидорлар ва буюртмачиларнинг қарзи (4010, 4020)	210		0,00
Суғурта операциялари бўйича дебиторлар, жами (сатр. 230 + 240 + 250 + 260 + 270 + 280 + 290 + 300)	220	10 428 014,35	13 839 713,18
Суғурта қилдирувчиларнинг қарзлари (4030)	230	23 845,76	546 722,51
Суғурта агентлари ва брокерларнинг қарзлари (4040)	240	906 395,42	937 254,03
Қайта суғурта қилдирувчиларнинг қарзлари (4050)	250		
Қайта суғурталовчиларнинг комиссия мукофотлар, танъема ва бошқа мукофотлар бўйича қарзлари (4051)	260		
Қайта суғурталовчиларнинг қарзлари (4060)	270	9 497 773,17	12 355 736,64
Ҳаёт суғуртаси бўйича ссудалар (4070)	280		
Суғурталовчининг бошқа суғурталовчилардаги депо зарари (4080)	290		
Суғурталовчининг бошқа суғурталовчилардаги депо мукофотлари (4090)	300		
Алоҳида бўлинмаларнинг қарзи (4110)	310		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзи (4120)	320		
Ходимларга берилган бўнақлар (4200)	330	36 415,02	
Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар (4300)	340	23 196 431,49	20 804 562,78
Бюджетга бўнақ тўловлари (4400)	350	377 601,38	825 296,97
Мақсадли давлат жамғармалари ва суғурталар бўйича бўнақ тўловлари (4500)	360		8 800,66
Таъсисчиларнинг устав капиталига улшулар бўйича қарзи (4600)	370		
Ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзи (4700)	380	786 917,68	505 676,92
Бошқа дебиторлик қарзлари (4800)	390	8 398 833,46	51 497 775,09
Ишончсиз қарзлар бўйича резерв (4900)	400		
Пул маблағлари, жами (сатр.420 + 430 + 440 + 450),шу жумладан:	410	3 081 480,55	1 792 299,30
Кассадаги пул маблағлари (5000)	420		
Ҳисоб-китоб счётидаги пул маблағлари (5100)	430	2 609 286,61	1 092 621,50
Чет эл валютасидаги пул маблағлари (5200)	440	233 505,49	285 955,51
Бошқа пул маблағлари ва эквивалентлари (5500, 5600, 5700)	450	238 688,45	413 722,29
Қисқа муддатли инвестициялар (5800)	460	95 928 111,65	96 961 807,71
Бошқа жорий активлар (5900)	470		
II бўлим бўйича жами (сатр. 140 + 170 + 180 + 190 + 410 + 460 + 470)	480	143 157 933,66	187 235 916,08
Баланс активи бўйича жами (сатр. 130 + 480)	490	184 030 944,52	255 929 609,98
Пассив			
I. Ўз маблағлари манбалари			
Устав капитали (8300)	500	65 751 457,40	85 751 457,40
Қўшилган капитал (8400)	510	199 096,23	199 096,23
Захира капитали (8500)	520	1 896 451,22	1 884 251,73
Сотиб олинган хусусий акциялар (8600)	530		
Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар) (8700)	540	802 869,03	5 925 653,50
Мақсадли тушумлар (8800)	550		
Келгуси давр харажатлари ва тўловлари учун захиралар (8900)	560		
I бўлим бўйича жами (сатр. 500 + 510 + 520-530 + 540 + 550 + 560)	570	68 649 873,88	93 760 458,86
II. Суғурта захиралари			
Суғурта захиралари, жами (сатр. 590 + 600 + 610 + 620 + 630 + 640 + 650 + 660)	580	130 918 972,65	157 751 043,81
Ишлаб топилмаган мукофотлар захираси (8010)	590	99 088 101,88	128 571 074,12
Содир бўлган, лекин хабар қилинмаган зарарлар захираси (8020)	600	25 084 364,93	23 375 527,51
Хабар қилинган, лекин бартараф этилмаган зарарлар захираси (8030)	610	3 278 850,72	993 310,50
Огоҳлантириш чора-тадбирлари захираси (8040)	620		
Активларнинг номувофиқлиги захираси (8050)	630		
Фалокатлар захираси (8060)	640	3 467 655,12	4 811 131,68
Зарарлиликнинг тебраниши захираси (8070)	650		
Ҳаёт суғуртаси бўйича захиралар (8090)	660		
Қайта суғурталовчиларнинг суғурта захираларидаги улуши, жами (сатр. 680 + 690 + 700 + 710)	670	23 418 385,83	4 763 593,47
Ишлаб топилмаган мукофотлар захирасидаги қайта суғурталовчиларнинг улуши (8110)	680	16 779 363,52	4 023 739,30

Хабар қилинган, лекин бартараф этилмаган зарарлар захирасидаги қайта суғурталовчиларнинг улуши (8120)	690		
Содир бўлган, лекин хабар қилинмаган зарарлар захирасидаги қайта суғурталовчиларнинг улуши (8130)	700	6 639 022,31	739 854,17
Ҳаёт суғуртаси бўйича захиралардаги қайта суғурталовчиларнинг улуши (8140)	710		
II бўлим бўйича жами (сатр. 580 - 670)	720	107 500 586,82	152 987 450,34
III. Мажбуриятлар			
Узоқ муддатли мажбуриятлар, жами (сатр. 740 + 750 + 850 + 860 + 870 + 880 + 890 + 900 + 910 + 920)	730	0,00	0,00
шундан: узоқ муддатли кредиторлик қарзлари (сатр. 740 + 760 + 770 + 780 + 790 + 800 + 820 + 830 + 850 + 870 + 890 + 920)	731	0,00	0,00
Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга узоқ муддатли қарз (7010, 7020)	740		
Суғурта операциялари бўйича узоқ муддатли мажбуриятлар, жами (сатр. 760 + 770 + 780 + 790 + 800 + 810 + 820 + 830)	750	0,00	0,00
Огоҳлантириш чора -тадбирларини амалга оширувчи пудратчиларга узоқ муддатли қарзлар (7011)	760		
Суғурта қилдирувчиларга узоқ муддатли қарзлар (7030)	770		
Суғурта агентлари ва брокерларига узоқ муддатли қарзлар (7040)	780		
Қайта суғурта қилдирувчиларга узоқ муддатли қарзлар (7050)	790		
Қайта суғурталовчиларга узоқ муддатли қарзлар (7060)	800		
Қайта суғурталовчиларнинг депо мукофотлари (7070)	810		
Қайта суғурта қилдирувчиларга комиссия мукофотлар, танъема ва бошқа мукофотлар бўйича узоқ муддатли қарзлар (7080)	820		
Актuariйлар, аджастерлар, сюрвейерлар ва ассистансларга узоқ муддатли қарзлар (7090)	830		
Алоҳида бўлинмаларга узоқ муддатли қарз (7110)	840		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларга узоқ муддатли қарз (7120)	850		
Узоқ муддатли кечиктирилган даромадлар (7210, 7220, 7230)	860		
Солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7240)	870		
Бошқа узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7250, 7290)	880		
Харидорлар ва буюртмачилардан олинган бўнақлар (7300)	890		
Узоқ муддатли банк кредитлари (7810)	900		
Узоқ муддатли қарзлар (7820, 7830, 7840)	910		
Бошқа узоқ муддатли кредиторлик қарзлар (7900)	920		
Жорий мажбуриятлар, жами (сатр. 940 + 950 + 1050 + 1060 + 1070 + 1080 + 1090 + 1100 + 1110 + 1120 + 1130 + 1140 + 1150 + 1160 + 1170 + 1180)	930	7 880 483,82	9 181 700,78
шу жумладан: жорий кредиторлик қарзлари сатр. (940 + 960 + 970 + 980 + 990 + 1000 + 1020 + 1030 + 1050 + 1070 + 1090 + 1100 + 1110 + 1120 + 1130 + 1140 + 1180)	931	7 880 483,82	9 181 700,78
шундан: муддати ўтган жорий кредиторлик қарзлари	932		
Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга қарз (6010, 6020)	940	325 062,44	1 915 957,16
Суғурта операциялари бўйича мажбуриятлар, жами (сатр. 960 + 970 + 980 + 990 + 1000 + 1010 + 1020 + 1030)	950	6 221 507,97	5 128 845,63
Огоҳлантириш чора -тадбирларини амалга оширувчи пудратчиларга қарзлар (6011)	960		
Суғурта қилдирувчиларга қарзлар (6030)	970	1 697 280,66	373 902,55
Суғурта агентлари ва брокерларига қарзлар (6040)	980	512 222,03	713 189,60
Қайта суғурта қилдирувчиларга қарзлар (6050)	990		
Қайта суғурталовчиларга қарзлар (6060)	1000	4 009 436,42	4 026 982,90
Қайта суғурталовчиларнинг депо мукофотлари (6070)	1010		
Қайта суғурта қилдирувчиларга комиссия мукофотлар, танъема ва бошқа мукофотлар бўйича қарзлари (6080)	1020	2 568,86	14 770,58
Актuariйлар, аджастерлар, сюрвейерлар ва ассистансларга қарзлар (6090)	1030		
Алоҳида бўлинмаларга қарз (6110)	1040		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларига қарз (6120)	1050		
Кечиктирилган даромадлар (6210, 6220, 6230)	1060		
Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича кечиктирилган мажбуриятлар (6240)	1070		
Бошқа кечиктирилган мажбуриятлар (6250, 6290)	1080		
Олинган бўнақлар (6300)	1090	122 918,80	70 684,96
Бюджетга тўловлар бўйича қарз (6400)	1100	547 619,55	1 603 070,65
Суғурта бўйича қарз (6510)	1110		
Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарз (6520)	1120	427 939,19	427 929,71
Таъсисчиларга бўлган қарзлар (6600)	1130		
Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарз (6700)	1140	235 435,87	12 156,58
Қисқа муддатли банк кредитлари (6810)	1150		
Қисқа муддатли қарзлар (6820, 6830, 6840)	1160		
Узоқ муддатли мажбуриятларнинг жорий қисми (6950)	1170		
Бошқа кредиторлик қарзлар (6950 дан ташқари 6900)	1180		23 056,09
III бўлим бўйича жами (сатр. 730 + 930)	1190	7 880 483,82	9 181 700,78
Баланс пассиви бўйича жами (сатр. 570 + 720 + 1190)	1200	184 030 944,52	255 929 609,98

2025 йил учун молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботи.

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	Ўтган йилнинг шу даврида		Ҳисобот даврида	
		даромадлар (фойда)	харажатлар (зарарлар)	даромадлар (фойда)	харажатлар (зарарлар)
1	2	3	4	5	6
Суғурта хизматларини кўрсатишдан даромадлар, (сатр. 011 - 012 + 013 + /-014 + /-015 + /-016 + /-017 + /-018 + 019), шу жумладан:	010	156 971 521,05	x	141 039 058,97	x
Тўғридан-тўғри суғурта қилиш ва биргаликда суғурта қилиш бўйича (биргаликда суғурта қилиш шартномасида суғурталовчининг белгиланган улуши қисмида) суғурта мукофотлари	011	172 095 169,52	x	170 775 497,32	x
Қайта суғурта қилишга берилган шартномалар бўйича суғурта мукофотлари	012	x	65 281 703,47	x	9 581 555,54
Қайта суғурта қилишга қабул қилинган шартномалар бўйича суғурта мукофотлари	013	76 466 095,32	x	25 331 980,72	x
Ишлаб топилмаган мукофотлар захирасидаги қайта суғурталовчиларнинг улуши ҳисобга олган ҳолдаги, ишлаб топилмаган мукофотлар захираси ўзгартиришнинг натижаси	014	16 504 278,67	37 243 598,54		42 238 596,46
Хабар қилинган, лекин бартараф этилмаган зарарлар захирасидаги қайта суғурталовчиларнинг улуши ҳисобга олган ҳолдаги, хабар қилинган, лекин бартараф этилмаган зарарлар захираси ўзгартиришнинг натижаси	015		191 365,70	2 285 540,22	

► (Давоми 8-бетда)

◀ (Давоми. Боши 7-бетда)

Содир бўлган, лекин хабар қилинмаган зарарлар захирасидаги қайта сугурталовчиларнинг улушини ҳисобга олган ҳолдаги, содир бўлган, лекин хабар қилинмаган зарарлар захираси ўзгаришининг натижаси	016	6 607 062,05	9 242 474,08	4 190 330,72
Ҳаёт сугуртаси бўйича захиралардаги қайта сугурталовчиларнинг улушини ҳисобга олган ҳолдаги, ҳаёт сугуртаси бўйича захиралар ўзгаришининг натижаси	017			
Бошқа техник захиралардаги қайта сугурталовчиларнинг улушини ҳисобга олган ҳолдаги, тегишли захиралар ўзгаришининг натижаси	018		2 741 942,72	1 343 476,57
Сугурта хизматларини кўрсатишдан бошқа даромадлар	019		x	
Воситачилик хизматини кўрсатишдан даромадлар	020		x	x
Қайта сугурта бўйича зарарлар улушининг қоплаши бўйича даромадлар	030		x	x
Қайта сугурта бўйича комиссия мукофотлар, танъемалар ва йиғимлар бўйича даромадлар	040		x	
Адистер ва сюрвейер хизматларини кўрсатишдан олинган даромадлар	050		x	
Сугурта хизматларини кўрсатишдан соф тушум (сатр. 010 + 020 + 030 + 040 + 050)	060	156 971 521,05	x	141 039 058,97
Кўрсатилган сугурта хизматларининг таннари	070	x	90 548 463,14	x
Сугурта хизматларини кўрсатишдан ялли фойда (зарар) (сатр. 060 - 070)	080	66 423 057,91	0,00	62 992 136,82
Давр харажатлари, жами (сатр.100 + 110 + 120 + 130), шу жумладан:	090	x	87 761 068,75	x
Сотиш харажатлари	100	x	1 297 424,16	x
Маъмурий харажатлар	110	x	82 210 056,01	x
Бошқа операцион харажатлар	120	x	4 253 588,58	x
Келгусида солиққа тортиладиган базадан чиқариладиган ҳисобот даври харажатлари	130	x		x
Ассосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	140	4 366 705,98	x	45 376 122,72
Ассосий фаолиятнинг фойдаси (зарари) (сатр. 080 - 090 + 140)	150	0,00	16 971 304,86	0,00
Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами (сатр. 170 + 180 + 190 + 200 + 210), шу жумладан:	160	17 937 630,40	x	14 309 115,56
Дивидендлар кўринишидаги даромадлар	170	1 845 857,00	x	
Фоишлар кўринишидаги даромадлар	180	14 912 531,28	x	13 788 281,93
Узоқ муддатли ижара (лизинг) дан даромадлар	190		x	
Валюта курси фарқларидан даромадлар	200	1 179 242,12	x	520 833,63
Молиявий фаолиятнинг бошқа даромадлари	210		x	
Молиявий фаолият бўйича харажатлар, жами (сатр. 230 + 240 + 250 + 260), шу жумладан:	220	x	358 125,17	x
Фоишлар кўринишидаги харажатлар	230	x		x
Узоқ муддатли ижара (лизинг) бўйича фоишлар кўринишидаги харажатлар	240	x		x
Валюта курси фарқларидан зарарлар	250	x	350 479,93	x
Молиявий фаолият бўйича бошқа харажатлар	260	x	7 645,24	x
Умумхўжалик фаолиятнинг фойдаси (зарари) (сатр. 150 + 160 - 220)	270	608 200,37	0,00	6 603 235,70
Фавқуллодаги фойда ва зарарлар	280			
Фойда солигини тўлагунга қадар фойда (зарар) (сатр. 270 + /-280)	290	608 200,37	0,00	6 603 235,70
Фойда солиги	300	x	72 916,65	x
Фойдадан бошқа солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар	310	x		x
Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари) (сатр. 290 - 300 - 310)	320	535 283,72	0,00	5 122 784,47

Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларга ўтган сугурта ташкилотлари томонидан тақдим этиладиган фойда ва зарар тўғрисидаги маълумот 2025 йил ҳолатига кўра

СТИР	207078596				
Ҳужжат тури:	2	Ҳисобот даври	0	Йиллик	Солиқ даври
					2025
Солиқ тўловчининг тўлиқ номи		«INSON» AKSIYADORLIK JAMIYATI SUG'URTA TASHKILOTI			
Солиқ тўловчининг жойлашган манзили		ТОШКЕНТ ШАҲАР ШАЙХОНТОҲУР тумани			
Почта манзили		Labzak MFY, Zulfiyaxonim ko'chasi, 12-uy			
Ҳисоб-китобни тақдим этиш муддати (кун/ой/йил)		01-05-2026			
тақдим этилади		ТОШКЕНТ ШАҲАР ШАЙХОНТОҲУР тумани			
(солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги солиқ органи)					
Улчов бирлиги минг сўм					

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	Ўтган йилнинг шу даврида	Ҳисобот даврида
1	2	3	4
Сугурта фаолиятдан даромадлар, шу жумладан:			
Сугурта мукофоти	010	172 095 170,00	170 775 497,00
Қайта сугурталашга берилган мукофотлар	020	65 281 703,00	9 581 555,00
Қайта сугурталашга қабул қилинган шартномалар бўйича сугурта мукофотлари	030	76 466 095,00	25 331 981,00
Регресс даъволар бўйича олинган ўрнини қоплаш суммалари	040	2 940 637,00	44 705 254,00
Қайта сугурталашга ва ретроцессияга ўтказилган рисклар бўйича зарарлар улушини қоплашдан олинган даромадлар	050		
Сугурта операциялари бўйича бошқа даромадлар	060		
Сугурта резервларининг ўзгариши	070	13 578 301,00	34 663 995,00
Ишлаб топилган мукофотлар соф суммаси, жами (сатр 010-020+030+040+050+060-070)	080	172 641 898,00	196 567 182,00
Сугурта тўловлари	090	48 976 123,00	43 395 309,00
Аквизицион харажатлар	100	49 902 523,00	28 970 401,00
Сугурта фаолияти натижалари, жами (стар. 080-090-100)	110	73 763 252,00	124 201 472,00
Реализация харажатлари	120	1 297 424,00	900 854,00
Маъмурий харажатлар	130	86 413 960,00	101 958 495,00
Бошқа операцион харажатлар	140	4 187 424,00	26 822 687,00
Бошқа операцион даромадлар	150	1 455 815,00	670 869,00
Молиявий фаолият бўйича харажатлар	160	358 125,00	2 270 927,00
Молиявий фаолиятдан даромадлар	170	17 937 630,00	14 309 115,00
Солиқлар ва резервларни чегиришгача бўлган фойда (сатр. 110-120-130-140+150-160+170)	180	899 764,00	7 228 493,00
Даргумон қарзлар бўйича резервлар	190		
Фойда солигигача бўлган фойда (сатр. 180-190)	200	899 764,00	7 228 493,00
Фойда солиги	210	107 458,00	1 530 505,00
Соф фойда (сатр. 200-210)	220	792 306,00	5 697 988,00
Бошқа ялли даромад	230		
Жами ялли даромад (сатр. 220+230)	240	792 306,00	5 697 988,00

Изоҳ:

1) Ушбу шакллар молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтган солиқ тўловчилар томонидан йилда бир марта ҳисобот йилдан кейинги йилнинг 1 мартидан кечиктирмай тақдим этилади.

Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларга ўтган сугурта ташкилотлари томонидан тақдим этиладиган молиявий ҳолат тўғрисидаги маълумотнинг 2025 йил 31 декабрь ҳолатига кўра

СТИР	207078596				
Ҳужжат тури:	2	Ҳисобот даври	0	Йиллик	Солиқ даври
					2025
Солиқ тўловчининг тўлиқ номи		«INSON» AKSIYADORLIK JAMIYATI SUG'URTA TASHKILOTI			
Солиқ тўловчининг жойлашган манзили		ТОШКЕНТ ШАҲАР ШАЙХОНТОҲУР тумани			
Почта манзили		Labzak MFY, Zulfiyaxonim ko'chasi, 12-uy			
Ҳисоб-китобни тақдим этиш муддати (кун/ой/йил)		01-05-2026			
тақдим этилади		ТОШКЕНТ ШАҲАР ШАЙХОНТОҲУР тумани			
(солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги солиқ органи)					

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	31-12-2023*	31-12-2024*	31-12-2025*
		3	4	5
1	2	3	4	5
Активлар	x	x	x	x
Узоқ муддатли активлар	x	x	x	x
Ассосий воситалар	010	11 582 444,00	11 043 557,00	10 261 032,00
Узоқ муддатли инвестициялар	020	21 118 518,00	16 001 363,00	10 404 063,00
Капитал қўйилмалар	030	12 940 000,00	47 138 708,00	
Жами узоқ муддатли активлар (сатр. 010+020+030)	040	32 700 962,00	39 984 920,00	67 803 803,00
Жорий активлар	x	x	x	x
Пул маблағлари ва эквивалентлари	050	10 907 704,00	6 581 480,00	3 792 299,00
Қисқа муддатли инвестициялар	060	85 091 273,00	88 500 510,00	93 866 155,00
Дебитор қарздорликлар	070	2 155 754,00	16 098 897,00	12 589 301,00
Сугурта мажбуриятлари захирасининг қайта сугурталовчи улуши	080	307 045,00	23 418 385,00	4 763 593,00
Берилган кредитлар ва аванслар	090	930 201,00	3 927 601,00	520 000,00
Солиқ ва йиғимлар бўйича аванс тўловлари	100	477 443,00	377 601,00	834 098,00
Товар моддий захиралар	110			
Бошқа жорий активлар	120	12 795 883,00	32 237 784,00	64 768 304,00
Жами жорий активлар (сатр. 050+060+070+080+090+100+110+120)	130	112 665 303,00	171 142 258,00	181 133 750,00
Жами активлар (сатр. 040+130)	140	145 366 265,00	211 127 178,00	248 937 553,00
Капитал ва мажбуриятлар	x	x	x	x
Капитал	x	x	x	x
Устав капитали	150	45 751 457,00	65 751 457,00	85 751 457,00
Резерв капитали	160	180 860,00	180 860,00	180 860,00
Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар)	170	1 132 686,00	1 924 992,00	7 625 561,00
Жами капитал (сатр.150+160+170)	180	47 065 003,00	67 857 309,00	93 557 878,00
Мажбуриятлар	x	x	x	x
Узоқ муддатли мажбуриятлар	x	x	x	x
Кечиктирилган солиқ мажбуриятлари	190			
Сугурта бўйича резервлар	200	90 110 915,00	126 800 556,00	142 809 758,00
Жами узоқ муддатли мажбуриятлар (сатр.190+200)	210	90 110 915,00	126 800 556,00	142 809 758,00
Жорий мажбуриятлар	x	x	x	x
Кредиторлик қарздорликлари	220	2 539 247,00	6 330 330,00	5 199 531,00
Бюджетга тўловлар бўйича қарздорлик	230	2 623 606,00	1 121 708,00	2 227 204,00
Бюджетдан ташқари тўловлар бўйича қарздорлик	240			
Олинган бўнақлар	250			
Ходимлар билан ҳисоб-китоблар	260			
Бошқа жорий мажбуриятлар	270	3 027 494,00	9 017 275,00	5 143 182,00
Жами жорий мажбуриятлар (сатр.220+230+240+250+260+270)	280	8 190 347,00	16 469 313,00	12 569 917,00
Жами мажбуриятлар (сатр.210+280)	290	98 301 262,00	143 269 869,00	155 379 675,00
Жами капитал ва мажбуриятлар (сатр.180+290)	300	145 366 265,00	211 127 178,00	248 937 553,00

Изоҳ:

1) Ушбу шакллар молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтган солиқ тўловчилар томонидан йилда бир марта ҳисобот йилдан кейинги йилнинг 1 мартидан кечиктирмай тақдим этилади.

Молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги «AUDITKANON» МЧЖ аудиторлик компанияси (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2019 йил 2 апрелдаги АФ 00756-рақамли лицензиясига эга) томонидан тасдиқланган ва барча муҳим жиҳатлари бўйича амалдаги қонун ҳужжатлари ва молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига мувофиқ тайёрланган. Юқорида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот, ташкилотнинг 2025 йил 31 декабрь ҳолати бўйича ҳисоботларининг тўғрилиги ҳақидаги аудиторлик хулосаси мавжуд. «INSON» АЖ сугурта ташкилотининг 2025 йил учун йиллик молиявий ҳисоботининг тўлиқ шакли ташкилотнинг www.insuranceon.uz расмий веб-сайтида эълон қилинган.

Реклама ҳуқуқи асосида

MUASSIS:

O'ZBEKISTON
XALQ DEMOKRATIK
PARTIYASI
MARKAZIY KENGASHI

O'zbekiston Ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOYATOV

Ulug'bek VAOFOYEV

Maqsuda VORISOVA

Qalander ABDURAHMONOV

Guliston ANNAQILICHEVA

Muslihiiddin MUHIDDINOV

Olim RAVSHANOV

Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: Nazira MATYAKUBOVA

MANZILIMIZ: 100029, Toshkent, Mустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi

bosmaxonasida chop etildi.

Korxonа manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida

0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV

Г — 537. 4005 nusxada bosildi.

Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'za yakuni —

Topshirilgan vaqti — 20:55

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.